

Titulació	Tipus	Curs
Política Social, Treball i Benestar	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Francesc Xavier Bonal Sarro

Correu electrònic: xavier.bonal@uab.cat

Equip docent

Francesc Xavier Bonal Sarro

Maria Isabel Garcia Gracia

Rafael Merino Pareja

Ricard Benito Perez

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Cap

Objectius

Aquest mòdul explora l'impacte dels processos de globalització en els sistemes d'ensenyament i les polítiques educatives a escala internacional. Té com a objectius familiaritzar els estudiants amb els principals actors que intervenen en la definició de l'agenda educativa global, identificar les principals polítiques i reformes educatives que s'expandeixen i estandarditzen a escala mundial i subratllar els seus efectes principals sobre les desigualtats socials i educatives. El mòdul explorarà els debats actuals sobre la globalització, la pobresa i la desigualtat com a element clau per situar i comprendre l'agenda educativa global. S'analitzaran polítiques específiques en l'àmbit de la privatització de l'educació, la rendició de comptes, la lluita contra la pobresa i la desigualtat, l'èxit educatiu, l'ampliació de l'accés a les etapes post-obligatòries o les polítiques compensatòries.

Competències

- Dissenyar, implementar i avaluar les polítiques socials i els processos que incideixen en la redistribució de recursos i en la millora del benestar de la ciutadania, en diferents àmbits i des d'una perspectiva europea.
- Distingir les principals transformacions econòmiques, polítiques, socials i culturals de les societats complexes per a analitzar els reptes fonamentals que plantegen per a la igualtat i el benestar.
- Treballar individualment i en equip en un context internacional i multidisciplinari.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els processos polítics i socials que influeixen en les polítiques educatives en les escales local, estatal i global de l'acció social.
2. Aplicar els coneixements teòrics sobre les polítiques educatives a estudis de cas internacionals.
3. Dissenyar les polítiques educatives dutes a terme pels governs, les regions i els organismes internacionals i avaluar-ne els impactes.
4. Identificar i analitzar les interaccions entre l'educació i totes les facetes del desenvolupament humà i la pobresa multidimensional.
5. Relacionar els conceptes utilitzats per analitzar la globalització i les seves implicacions educatives amb les teories generals del desenvolupament.
6. Treballar individualment i en equip en un context internacional i multidisciplinari.

Continguts

S1. GLOBALITZACIÓ I EDUCACIÓ. DIMENSIONS I IMPACTES SOBRE LA POBRESA I LA DESIGUALTAT

Definicions de globalització i el seu impacte sobre l'educació. Debats sobre globalització i efectes sobre la pobresa i la desigualtat educativa i social.

S2. EDUCACIÓ, PRIVATITZACIÓ I DESIGUALTAT

Tendències en la privatització de l'educació. Aliances públic/privades en educació. Les polítiques d'elecció escolar i els seus efectes.

S3. REFORMES EDUCATIVES A L'ENSENYAMENT SECUNDARI I ITINERARIS FORMATIUS EN LES TRANSICIONS POSTOBLIGATÒRIES

Models educatius diferenciats i els seus efectes sobre la desigualtat en les transicions i els itineraris formatius dels i les joves: perspectiva sistèmica, longitudinal i biogràfica.

S4. ITINERARIS D'ABANDÓ EDUCATIU A ESPANYA I ELS PROGRAMES DE SEGONA OPORTUNITAT

Els condicionants socials i escolars de l'abandó des d'una perspectiva interseccional. El model de les Escoles de Segona Oportunitat i les trajectòries formatives i laborals dels i les joves.

S5. LA FORMACIÓ PROFESSIONAL A ESPANYA

L'evolució i les funcions de la formació professional. Les reformes recents i la situació actual. Perfil social i escolar dels joves que cursen FP i els seus itineraris formatius i laborals.

S6. EDUCACIÓ I MERCAT DE TREBALL

De l'automatització a la digitalització i la indústria 4.0. L'adaptació dels sistemes educatius als canvis del mercat laboral. Competències cognitives i no cognitives en la formació de capital humà i en el credencialisme.

S7. SEGREGACIÓ ESCOLAR I DESIGUALTAT EDUCATIVA

Causes dels processos de segregació escolar i efectes de la composició social dels centres en els resultats acadèmics.

S8. POLÍTIQUES EDUCATIVES I SEGREGACIÓ ESCOLAR

Polítiques d'elecció de centre i polítiques locals contra la segregació escolar.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals	75	3	1, 2, 3, 4, 5
Tipus: Supervisades			
Activitats pràctiques a l'aula	40	1,6	1, 2, 3
Tipus: Autònomes			
Lectures i treball individual de l'estudiant	35	1,4	1, 3, 6

La metodologia combinarà classes magistrals i exercicis pràctics.

L'alumnat haurà d'assistir prèviament preparat a les sessions, havent realitzat les lectures obligatòries i, en cas que calgui, preparant de forma individual o col·lectiva les sessions pràctiques.

Les sessions pràctiques consistiran en debats, anàlisi de casos, anàlisi de dades i d'altres metodologies participatives.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència a classe	5%	0	0	6
Proposta de treball	20%	0	0	1, 2, 3, 6
Treball individual de curs	75%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6

El mòdul s'avalua en base a un treball de curs que es pot desenvolupar en tres formats diferents:

Opció 1: Desenvolupament d'un treball en format d'article científic sobre un estudi de cas d'una política educativa.

Opció 2: Desenvolupament de la primera part (marc teòric i model d'anàlisi) de la recerca del TFM, sempre i quan aquest tracti temes educatius.

Opció 3: Assaig o paper reflexiu basat en el coneixement adquirit en el curs.

El treball es lliurarà en dues fases:

1) Proposta i justificació de la tasca a realitzar. Després d'una exploració inicial de temes, bibliografia i dades, abans de les vacances de Nadal, l'estudiant lliurarà una proposta del treball de curs (20%).

2) Treball de curs. L'última o penúltima setmana de gener (a concretar) l'estudiant lliurarà el treball final (75%).

A més, es tindrà en compte l'assistència a classe, en què es realitzen exercicis i debats en grup (5%).

Bibliografia

Acosta-Silva Adrián (2016), "La universidad, hoy: imágenes, prácticas y representaciones", en *Revista Iberoamericana de Educación Superior*(ries), México, unam-iisue/Universia, vol. vii, núm. 18, pp. 99-108.
<https://ries.universia.net/article/view/1386/universidad-hoy-imagenes-practicas-representaciones>

Alegre, M.A. & Benito, R. (2012). 'The best school for my child?' *British Journal of Sociology of Education*, 33(6): 849-871.

Ben-Porath, S.R. (2009). School Choice as a Bounded Ideal. *Journal of Philosophy of Education*, 43(4), 527-544.

Benito, R., Alegre, M.A. & González, I. (2014). *School segregation and its effects on educational equality and efficiency in 16 OECD comprehensive school systems. Comparative Education Review*, 58(1): 104-134

Bernardi, Fabrizio and Cebolla, Héctor (2014). «Social Class and School Performance as Predictors of Educational Paths in Spain». *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 146: 3-22.
<http://dx.doi.org/10.5477/cis/reis.146>.

Bonal, X.; Zancajo, A. & Scandurra, R. (2019). *Residential Segregation and School Segregation of Foreign Students in Barcelona. Urban Studies*, 56(15): 3251-3273.

Bonal, X. and Rambla, X. (2009). "In the Name of Globalisation: southern and northern paradigms of educational development", in Dale, R. & Robertson, S. (eds) *Globalisation and Europeanisation in Education*. Oxford: Symposium Books. pp. 143-158.

Bonal, X., Zancajo, A. and Verger, A. (2017). Making poor choices? Demand rationalities and school choice in a local Chilean educationmarket. *Journal of School Choice*, 11(2), 258-281, DOI: 10.1080/15582159.2017.1286206

Dubet, F., (2007). El declive y las mutaciones de la institución. *Revista de Antropología Social*, 16,39-66.

Duru-Bellat, M. (2010) Las desigualdades educativas en Europa. Una cuestión de actualidad. *Revista Española de Educación Comparada*, 16, 105-130.
https://www.researchgate.net/publication/278621916_Las_desigualdades_educativas_en_Europa_une_cuestion

Echevarría, B.; Martínez Clares, P. (2019). Diagnóstico de la Investigación sobre la Formación Profesional Inicial en España (2005-2017). Madrid: Fundación Bankia por la Formación Dual.
<https://www.caixabankdualiza.es/recursos/doc/portal/2019/07/08/diagnostico-investigacion-fpi.pdf>

García de Fanelli, A., & Adrogué, C. (2019). Equidad en el Acceso y la Graduación en la Educación Superior: Reflexiones desde el Cono Sur. *Archivos Analíticos de Políticas Educativas*, 27(96).
https://www.researchgate.net/publication/335401324_Equidad_en_el_Acceso_y_la_Graduacion_en_la_Educacion

García Gracia, M., Sánchez Gelabert, A., & Valls Casas, O. (2022). Itinerarios educativos, trazabilidad y auto percepción de notas en las transiciones postobligatorias. *Revista de educación*.

<https://redined.educacion.gob.es/xmlui/bitstream/handle/11162/222123/GarciaGracia.pdf?sequence=1>

Garcia Gràcia, M & Sánchez-Gelabert, A (2021) Los abandonos prematuros de la educación y la formación reflejan las desigualdades sociales. *Observatorio de l'Obra Social de la Caixa Disponible en:*

<https://observatoriosociallacaixa.org/en/-/early-leavers-from-education-and-training-reflect-social-inequalities-1>

García Gràcia, M., & Valls, O. (2018). Trayectorias de permanencia y abandono educativo temprano: Análisis de secuencias y efectos de la crisis. *Revista Metamorfosis*, pp, 129-143.

<https://revistametamorfosis.es/index.php/metamorfosis/article/view/87>

Giroux, H. (2023). Reprint: Theories of Reproduction and Resistance in the New Sociology of Education: A Critical Analysis, *Harvard Educational Review*, 93 (3): 396-437. <https://doi.org/10.17763/1943-5045-93.3.396>

Gonzàlez Balletbò, I., Benito, R. & Albaigés, B. (2023). *La segregació escolar a escala local: factors contextuals i institucionals a Catalunya*. *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, (183), 39-56.

Hirsch, D., Rio, V. (2015). Teorías de la reproducción y teorías de la resistencia: una revisión del debate pedagógico desde la perspectiva materialista. *Foro de Educación*, 13(18), pp. 69-91.

<http://dx.doi.org/10.14516/fde.2015.013.018.004>

Kragten, N., Burgoon, B., & van de Werfhorst, H. (2022). The Politics of Equity and Efficiency in Educational Reforms in Europe. <file:///C:/Users/1000890/Downloads/Kragten%20et%20al.pdf>

Lynch, K., y Baker, J. 2005). Equality in education An equality of condition perspective. *Theory and Research in Education*, 3(2), pp. 131-164.

Martín Criado, E., Alonso Carmona, C., y Castillo Rojas-Marcos, J. (2022). Los infortunios de la autoridad pedagógica. Un estudio de caso. *Revista Española de Sociología*, 31 (3), a117.

<https://doi.org/10.22325/fes/res.2022.117>

Merino-Pareja, R., & García-Gracia, M. (2022). Vías e itinerarios de formación profesional: la persistencia de la asociación entre bajo rendimiento y opción profesional. *Estudios sobre Educación*.

<https://revistas.unav.edu/index.php/estudios-sobre-educacion/article/view/42459>

Merino, R., Olmeda, E., García Gracia, M., & Palomares, D. (2022). Jóvenes y segunda oportunidad: cambios en las trayectorias formativas y laborales. *Profesorado, Revista De Currículum Y Formación Del Profesorado*, 26(3), 221-241. <https://doi.org/10.30827/profesorado.v26i3.23455>

Merino, R. (2023). "La formación profesional reglada. Evolución y perspectivas de futuro", en Blanco Martín, a. (coord.), Informe España 2023. Madrid: Universidad Pontificia Comillas, Cátedra José María Martín Patino. Pp. 129.139.

https://blogs.comillas.edu/informe-espana/wp-content/uploads/sites/93/2023/11/Informe_Espana_2023_Capitulo

Milanovic, B. (2013) "Global Income Inequality in Numbers: in History and Now", *Global Policy*, 4(2), 198-208.

Milanovic, B. (2003). The Two Faces of Globalization: Against Globalization as We Know It. *World Development*, 31(4), 667-683. doi:10.1016/S0305-750X(03)00002-0

Termes, Andreu (2022). «Las transiciones a la educación posobligatoria en Barcelona: vías diferentes, itinerarios desiguales». *Revista Española de Investigaciones Sociológicas*, 178: 143-164. (doi: 10.5477/cis/reis.178.143)

Troiano, H., & Torrents, D. (2018). La evolución del acceso a la universidad en Cataluña: ¿Cómo la explicamos? *Revista Española de Sociología*, 27(1), 127-136.

<https://recyt.fecyt.es/index.php/res/article/view/65608>

Troiano, H., Sánchez-Gelabert, A., Torrents, D., Elias, M. & Daza, L. (2019). "Estudios sobre trayectorias y transiciones de los estudiantes universitarios. Una perspectiva sociológica." En Pilar Figuera Gazo (Ed.) *Trayectorias, transiciones y resultados de los estudiantes en la universidad*. Ulzama: Laertes.

Troiano, H., Sànchez-Gelabert, A., & Elias, M. (2021). The horizontal stratification of the Catalanian university system: the role of the private university. *Research in Post-Compulsory Education*, 26(4), 503-524.
<https://doi.org/10.1080/13596748.2021.1980665>

Vidal, J. (2018). ¿Qué es esto de la tercera misión? El blog de Studia XXI>UNIVERSIDAD. Recuperado de:
<https://www.universidadsi.es/la-tercera-mision/>

Programari

No es requereix programari específic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda